

Het jaar is inmiddels halverwege en de voorjaarsperiode 'waarin alle vogels een ei leggen' is voorbij. De diverse tellingen en inventarisaties zijn volbracht. Daarbij als belangrijkste natuurlijk de BMP van Tusschenwater. De gegevens van deze BMP moeten nog verwerkt worden en een verslag zal weer opgesteld worden. In de najaarsnieuwsbrief zullen we daarop terugkomen. Deze keer alleen wat kleine impressies van bijzonderheden in Tusschenwater.

Deze nieuwsbrief bevat vooral terugblikken op de afgelopen periode en de activiteiten die we als werkgroep hebben gedaan. Daarbij dank voor degenen die verslagjes hebben gemaakt en/of foto's hebben geleverd!

Planning activiteiten

Hieronder het overzicht van ons resterende programma voor dit jaar. Een actuele versie daarvan is ook te vinden op de IVN-website (bij Vogelwerkgroep). Hou er rekening mee om in verband met eventuele aanpassingen de website te raadplegen. Ook zullen activiteiten natuurlijk per keer weer aangekondigd worden via een emailbericht aan alle leden van de werkgroep, met daarbij nadere informatie en de mogelijkheid tot aanmelding.

Datum	Omschrijving
8 september	Vogelexcursie Noordoost Groningen Opgave bij Gerard: g.j.dekker@me.com
16 - 20 oktober	Meerdaagse excursie Texel Opgave bij Bob: bob.hogeveen@hetnet.nl
16 november	Fietsexcursie Onlanden Opgave bij Bob: bob.hogeveen@hetnet.nl

Meerdaagse activiteiten

In het overzicht is nog de meerdaagse excursie naar Texel te vinden. Hiervoor zijn al wat aanmeldingen en sommigen van de deelnemers hebben al accommodatie geboekt! Aanmelden kan nog, geef dat dan snel door!

Helaas moet gemeld worden dat ons uitje naar het Elbe-gebied bij Gartow niet is doorggegaan. 9 deelnemers stonden in de startblokken om te gaan maar de vrij slechte weersomstandigheden gooiden roet in het eten. De voorspelling kort voor vertrek gaf aan dat er behoorlijke regenkanssen waren en dat het geen prettig weer zou worden om hele dagen op de fiets te zitten. We gaan het volgend jaar weer proberen want het is toch wel een heel aantrekkelijk gebied om naartoe te gaan!

Contactpersoon nieuwsbrief: Bob Hogeveen
Stuur je inbreng naar: nz@ivn-zuidlaren.nl

Tusschenwater momenten

Koereigers zien we de laatste jaren wat meer dan vroeger en in De Auken bij Steenwijk wordt zelfs gebroed door enkele koereigers! In Tusschenwater waren er begin mei ook twee aanwezig voor een paar dagen.

Koereiger – Tusschenwater 2 mei 2024

Bosrietzangers komen vrij laat terug en bij de BMP in Tusschenwater is het altijd even wachten tot het einde van de telperiode voordat ze gevonden kunnen worden. Soms laat er eentje zich mooi zien in het gewas.

Bosrietzanger – Tusschenwater 20 mei 2024

Ook de steltkluten hebben dit jaar weer enkele jongen grootgebracht!

Steltkluut met jong – Tusschenwater 13 juni 2024

Tekst en foto's: Bob Hogeveen

Terugblik op de activiteiten

Winterwandeling Boswachterij Anloo – 21 januari

Verslagje door Gré van Heusden:

De helft van de aangemelde groep was present en we waren uiteindelijk met 10 deelnemers. Door de voorspelde gladheid waren de leden die van verre kwamen thuisgebleven. In het besneeuwde bos zagen we o.a. 2 groepen sijsjes, herkenbaar aan hun gevorkte staart, sperwer, goudhaantjes, we hoorden een havik, volgden een spoor van een wolf of grote hond, we zagen boomkruipers en boomklevers en liepen onverwacht 2 rondjes door het Pinetum...

Wad- en kustvogels bij Paesens – 17 februari

Verslagje door Gré van Heusden:

Op de enige zonnige dag met weinig wind in februari genoten we met 21 deelnemers van de uitzichten over het wad, het zicht op Ameland en Schiermonnikoog. Het water en de vele vogels waren ver weg helaas maar dit gaf mogelijkheden om even bij te praten na de winter. Op de kwelder liet een velduil zich bewonderen, op het dijkje een dode zwarte zee-eend. Op het wad bij de Bantpolder hebben we, zittend op het betonnen randje, duizenden bonte strandlopers en goudplevieren, veel stormmeeuwen, kokmeeuwen in winterkleed (met koptelefoon op), wulpen, pijlstaarten en tureluurs kunnen bewonderen. Na een kop koffie in het havenrestaurant van Lauwersoog en twee paarse strandlopers tussen de steenlopers in de haven, liet de Cetti's zanger zijn zang nog even horen bij het Jaap Deensgat. In onze auto zaten zeer tevreden mensen.

De velduil bij Paesens

Foto: Bob Hogeveen

Foto onder:

Uitzicht over het wad bij de Bantpolder

Fietsexcursie Dwingelderveld – 18 april

Een foto die boekdelen spreekt...

Foto: Gré van Heusden

Vogelexcursie voor alle IVN-leden – 20 april

Ook hier een sprekende foto!

Foto: Saskia Zeevaart

Bezoek aan het Borkener Paradies – 21 mei

Verslag en foto's door Truida Knot:

Vogelaars op pad in het Borkener Paradies op 21 mei.

Om 8.00 uur stonden Gré en Cees voor de deur om me op te pikken. In Zuidlaren troffen we de overige deelnemers (we waren met zijn negenen) en konden we vertrekken richting Meppen.

We moesten wel even een file afwerken ten noorden van Gieten, maar daarna verliep de reis voorspoedig.

Het was een zonovergoten dag, een heerlijke temperatuur en af en toe een verkoelende wind, mooier kon niet. Of wel...

Eerst maar iets over het Borkener Paradies. Dit heb ik opgezocht op Google. Het ligt richting Meppen, bij Zwartemeer, Zuidoost-Drenthe de grens over. Liggend in het stroomdal van de Ems wordt dit gebied omringd door een meander van deze rivier. In deze rivierlus vind je oeroud, open weidegebied, waar koeien paarden en varkens geweid werden en deels nog worden. Het is zowel nat als kurkdroog en wordt afgewisseld door zomer- en wintereiken en struiken als sleedoorn en meidoorn. Het ziet eruit als een middeleeuws weiland en heeft zich in de eeuwen ook zo kunnen blijven ontwikkelen. Het is nooit anders geweest. In Nederland tref je zo'n soort gebied niet meer aan.

Terug naar het Paradies. Mooier kon niet...?

Toen we de auto's geparkeerd hadden en we richting het gebied liepen viel direct de overweldigende kakafonie van vogelgeluiden op. We naderden een stroompje, met o.a. beekjuffers, en als eerste hoorden we de nachtegaal al boven alle geluiden uit en die hoorden we meer. Al zagen we, vanwege de bladeren, de vogels niet, des te meer hoorden we ze. Prachtig! Gerard wees op diverse vogels en als leraar vroeg hij natuurlijk wat we dan hoorden ☺.

De opsomming is niet volledig, maar we hoorden dus de nachtegaal, gekraagde roodstaart, zwartkop, tuinfluiter, tjiftjaf, vink, winterkoning, grasmus (Gerard: kgrr, kgrr ☺), geelgors, bonte vliegenvanger en waarschijnlijk wel meer.

We kwamen natuurlijk voor de vogels, maar ook het landschap was bijzonder, met name de afwisseling. Bloemrijk weidegebied met o.a. wilde viooltjes, maar ook prachtige, veelstammige zomer- en wintereiken en duinachtig gebied.

Terugwandeland werd ontdekt dat onder in een gespleten paaltje een meesje haar nestje had gemaakt.

Hierna gingen we nog naar de Hase, een riviertje dat bij Meppen in de Eems uitkomt. Via een vakwerkboerderij volgden we het pad ernaartoe. Eerst wandelden we door een tunnel van groen, door bosachtig gebied een eindje van de rivier af, daarna terug langs de oever. We zagen hier sporen van bevers, afgeknaagde bomen en sleepsporen, waar ze te water gingen. Ook hier weer veel vogelgeluiden.

We hebben flink genoten en gingen voldaan weer naar huis.

In het Borkener Paradies

Vogel/fietsexcursie Oostpolder – 22 juni

Verslagje door Bob Hogeveen:

Deze keer een rondje met de fiets door de Oostpolder en dat is goed befallen! Fietsen heeft zeker wat voordelen. Je kunt makkelijker en sneller de afstanden overbruggen waardoor meer tijd is om op punten rustig te kijken naar vogels. Ook kun je makkelijker spullen meenemen zoals bijvoorbeeld een telescoop. Eveneens biedt het voor mensen die wat minder makkelijk lopen de mogelijkheid mee te gaan.

Deze punten hebben we alle drie kunnen ervaren op deze dag met redelijk goed weer en gunstige omstandigheden om vogels te kijken. We waren met 15 personen, een flinke groep en je zag ook dat de groep onderweg en bij 'kijkpunten' wat uit elkaar viel. Daar is niks mis mee, er was binnen de sub-groepjes altijd wel voldoende kennis en ervaring beschikbaar.

Wat je wel hebt bij grotere groepen is dat niet iedereen alles meekrijgt. Een goed voorbeeld op deze dag was wel het hoogtepunt van deze trip: de waarneming van een buidelmees! Ik weet niet hoeveel deelnemers deze hebben gezien maar ik schat in dat een groot deel van de groep dit gemist heeft... Claudia heeft deze buidelmees, een juveniel, kunnen vastleggen, zie hieronder bij de foto's!

Ook heel mooi was dat we zowel een snor als een sprinkhaanzanger in actie hebben gehoord en gezien!

Claudia en Marjet hadden camera's mee en hebben wat foto's gedeeld. Hieronder (en volgende pagina) een selectie daarvan.

Watersnip – Foto: Claudia de Boer

Watersnip – Foto: Marjet Tammenga

Buidelmees – Foto: Claudia de Boer

Geoorde fuut – Foto: Marjet Tammenga

Lepelaar – Foto: Claudia de Boer

Visdief – Foto: Marjet Tammenga

Oostpolder 'The Day after' – 23 juni

Tekst en foto's: Bob Hogeveen

Tijdens de excursie van 22 juni had ik zelf geen camera mee en ook had ik de buidelmees niet gezien, ik stond net in ander groepje... Dus op 23 juni, vroeg in de ochtend, toch maar weer even gaan kijken.

En jawel, weer was er een juveniele buidelmees te zien! Iets verder weg in een struik maar net nog wel vast te leggen als bewijs. Het lijkt me dat de aanwezigheid van een juveniel aangeeft dat er in die omgeving gebroed is. Aan de overkant van het Zuidlaardermeer (oostzijde) heb ik al twee keer eerder, in voorgaande jaren, een buidelmees gezien. Zo te zien dus nu 'ergens daar' een broedgeval!

Hieronder de foto van de 'verweg-buidelmees' op deze dag en voor de aardigheid nog even de adult buidelmees die ik in 2021 aan de oostkant van het Zuidlaardermeer zag.

Naast de buidelmees deze ochtend nog wat andere vogels kunnen vastleggen. Vooral deze hieronder van een watersnip vind ik zelf wel aardig geslaagd 😊

Nachtzwaluwen op het Balloërveld – 27 juni

Verslagje door Bob Hogeveen:

Een paar dagen mooi zomers weer was aanleiding om ook weer eens bij de nachtzwaluwen op het Balloërveld te gaan kijken. Met een groepje van 9 deelnemers stonden we 's avonds om 22.30 klaar bij het verzamelpunt langs de weg en hoorden we al een nachtzwaluw snorren op de achtergrond, veelbelovend dus!

Na een korte wandeling waren we dicht bij de plek waar de nachtzwaluw zat te snorren en daar hoorden we ook de roep en het vleugelgeklap. Kort daarna werden we getrakteerd op een ware vliegshow! Een nachtzwaluw besloot op de plek waar we stonden rondjes te gaan vliegen, prachtig! Een tweede kwam erbij en leek de eerste weg te jagen. Ze vlogen toen even op wat meer afstand waarbij eentje kort stond te 'bidden'. Op basis van wat we hoorden aan gesnor en wat we zagen in de lucht waren het minimaal 3 nachtzwaluwen die actief waren.

Marjet heeft met de telefoon de vliegende nachtzwaluw kunnen vastleggen! Hieronder een paar beelden uit het betreffende filmpje.

Het was helaas geen mooie, stille zomeravond. Het weer was net omgeslagen, wat westenwind en veel bewolking was net die avond binnengedreven. En... het was TT-avond in Assen... en dat konden we heel goed horen op het Balloërveld!

Nachtzwaluw – Videostills: Marjet Tammenga

Nachtzwaluwen, aanvulling (en opvulling...)

Verspreid over alle werelddelen behalve Antarctica komen ongeveer 90 soorten nachtzwaluwen voor. Nachtzwaluwen vormen een eigen familie (Caprimulgidae) en zijn niet verwant aan zwaluwen of gierzwaluwen.

Onze nachtzwaluw (Caprimulgus Europaeus) is een trekvogel, ze overwinteren in Afrika. In Europa zijn er maar twee soorten nachtzwaluwen, de tweede soort is de Moorse nachtzwaluw die voorkomt in Spanje.

Vogelaars die bekend zijn in Afrika zullen weten dat nachtzwaluwen in het donker vaak op zand/gravelwegen gaan zitten en dan in het licht van de koplampen van 4x4's best goed benaderd kunnen worden. Op foto's zie je ze daarom vaak zoals de marmernachtzwaluw hiernaast (Ghana – 2023):

*Tekst en foto:
Bob Hogeveen*

Jonge steltkluut verstoppt zich in het gewas terwijl de ouders, open en bloot, enkele kleine mantelmeeuwen probeerden weg te krijgen.

Het vogeleiland in Tusschenwater (bij de Osbroeken), waarop, als je goed kijkt ook nog de broedende visdiefjes kunt zien.

(In het najaarsnummer van Natuurlijk Zuidlaren zal een artikel gewijd worden aan dit vogeleiland!)